

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	05.06.2024, Kuressaare
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Rainer Amur
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24274050133
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi:	XXX (xxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	2021 juuni, 25.05.2024

Lääne prefektuuri Kuressaare politseijaoskonnas 31.05.2024 alustatud kriminaalasjas on XXXile 03.06.2024 esitatud järgmised kahtlustused:

- KarS § 121 lg 2 p 2 järgi selles, et tema haaras 2021 aasta juunikuus täpselt tuvastamata ajal Saare maakonnas, XXX vallas, XXX alevikus, XXX elukaaslasel XXX jõuga valu tekitavalt kahe käega õlavartest ja lõi ühel korral käega vasaku õla-ja rinnaku piirkonda, mille tagajärjel tekkisid kannatanu õlavartele ja vasaku õla-ja rinnaku piirkonda verevalumid.
- KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi selles, et tema, kes on varem toime pannud kehalise väärkohtlemise, loopis 25.05.2024 kell 21:00 ajal Saare maakonnas, XXX, XXX alevikus, XXX asuvas kasvuhoones elukaaslast XXX mulla ja taimedega täidetud plastikust lillepottidega, millest üks tabas valu tekitavalt kannatanu vasaku silma- ja ninapoole pihta, põhjustades valu ja vasakust kulmust verejooksu

Kannatanu XXX ütlustega, tunnistaja XXX ütlustega, XXX ütlustega, SA Kuressaare Haiglast väljastatud haiguslooga ja fotodega sündmuskohalt ning kannatanu vigastustest on tõendatud XXXi poolt KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemine. Ka kahtlustatavana ülekuulamisel on XXX avaldanud, et 25.05.2024 õhtul kasvuhoones tekkinud tüli käigus viskas ta XXXe sealtsamast võetud plastikust ja mulda täis lillepotiga. Samuti tunnistab ta osaliselt kahtlustuses esitatud 2021 aasta juuni sündmust kuid täpsustas, et selline sündmus leidis aset umbes aasta tagasi ja kindlasti ta XXXe ei löönud vaid tõukas. Samuti lisab ta, et nende tülid saavad alguse nende ettevõtte rahade pärast ja kuna XXX ütleb talle teravalt siis läheb ta endast välja ja soovib lihtsalt teda endast eemale tõugata. XXX avaldab kahetsust, et XXXe lillepotiga viskas.

Tutvunud kriminaaltoimiku materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepannud isiku tausta, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, jõudis prokuratuur järeldusele, et kriminaalmenetlus on võimalik lõpetada KrMS § 202 alusel.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Kriminaalmenetluse lõpetamise korral võib kohus prokuratuuri taotlusel ja kahtlustatava nõusolekul panna talle kohustuse määratud tähtjaks. Kohustuseks võib olla menetluskulude tasumine, tekitatud kahju hüvitamine, kindla summa maksmine riigituludesse või sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides, üldkasuliku töö tegemine, ettenähtud ravile allumine, narkootiliste või psühhotroopsete ainete või alkoholi mitte tarbimine, osalemine sotsiaalprogrammis või muu asjakohase kohustuse täitmine. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest

karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur. Lõpetatud kriminaalmenetluse võib prokuratuur käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud alustel oma määrusega uuendada.

KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritavad kuriteod, mida kahtlustatavale ette heidetakse, on teise astme kuriteod, mille eest karistusseadustik näeb ette karistusena rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistuse. Seega on tegemist kuriteokoosseisuga, mille puhul on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel.

Kahtlustatav XXX on selgitanud, et pani teod toime emotsioonide ajel ning nende tülide põhilisteks põhjusteks on olnud erimeelsused nendele kuuluva ettevõtte rahade pärast. XXX on avaldanud kahetsust. Kannatanu on oma ütlustes avaldanud, et soovib lähenemiskeeldu ning tahab, et kahtlustatav vabandaks tema ees.

Prokuratuuri hinnangul on kogutud piisavalt tõendeid, et süüdistada kahtlustatavat kuritegude toimepanemises, kuid prokuratuur leiab, et kahtlustatava süü ei ole nii suur, et kriminaalasi tuleks igal juhul saata kohtusse karistamise eesmärgil, vaid kriminaalasja on võimalik lahendada ka oportuuniteediga pandavate kohustuste määramisega. Süü suuruse hindamisel tuleb arvestada kriminaalasjas tuvastatud asjaoludega, millest nähtub, et pika kooselu ajal on kannatanu ja kahtlustatava erimeelsused muutunud niivõrd suureks, et see on päädinud kergema füüsilise vägivallaga. Samas nähtub kannatanu ütlustest, et nende kooselu ajal kahtlustatavaga ei ole kahtlustatav teda vigastamise eesmärgil löönud ega peksnud, kuid on esinenud tõukamisi ja ähvardusi, mis kannatanu hinnangul on käsitletav psüühilise vägivallana, millega prokuratuur ka nõustub. Psüühiline vägivald pole aga Eesti seaduste järgi kriminaalkorras karistatav, kuid seda saab ja tuleb arvestada kahtlustatava süü suuruse hindamisel kui sellega koos kaasnevad ka füüsilise vägivalla juhtumid. Käesolevas kriminaalasjas on füüsilise vägivallajuhtumite sisu oma olemuselt kerge – aastaid tagasi toimunud teos on kannatanut löödud vasaku õla ja rinnaku piirkonda ning 25.05.2024 episoodis toimus lillepotiga viskamine. Sellised teod on küll kriminaalkorras karistatavad, sest nende tagajärjel sai kannatanu valu ja vigastusi aga nende tagajärgede intensiivsus on madal st ei tekkinud jäävaid kahjustusi. Kannatanu on tugev naisterahvas, sest koheselt peale 25.05.2024 toimunud füüsilist rünnakut lõpetas kannatanu suhte kahtlustatavaga ning kolis välja. See näitab, et kannatanu on iseseisev ja tugev naisterahvas, kes ei lase endaga sellisel moel käituda ning sellist tegevust tuleb hinnata. Süü suurust mõjutavad ka asjaolud, et kahtlustatav tunnistas juhtunut ning kahetseb ja pole varem kriminaalkorras karistatud.

Prokuratuuri hinnangul puudub käesolevas kriminaalasjas ka avalik menetlushuvi. Avalik menetlushuvi on olemas jätkuva perevägivalla puhul või kui kriminaalmenetluse mittelõpetamist nõuavad kannatanu või kuritegu pealt näinud alaealise pereliikme huvid. KrMS § 202 on eelkõige mõeldud kohaldamiseks esmakurjategijatele. XXX on karistusregistrisse kandmata isik ning tema suhtes ei ole varem kriminaalmenetlust otstarbekuse kaalutlusel lõpetatud, mispärast võib asuda seisukohale, et kahtlustatava puhul ei ole tegemist ohtliku ühiskonnaliikmega. Kahtlustatav on oma teo keelatuselt aru saanud ning teinud nendest järeldused, mis annavad aluse uskuda, et tema õigusvastane käitumine ei kordu. Siinkohal on oluline ka märkida, et poolte kooselu on lõppenud ning kannatanu on välja kolinud, mistõttu on põhjust arvata, et uute vägivallakuritegude toimepanemise oht on oluliselt vähenenud. Prokuratuuri hinnangul ei ole XXXi edaspidise õiguskülekuse tagamiseks vajalik rakendada selliseid mõjutusvahendeid (nt kriminaalhooldust), mida ei saaks kasutada KrMS § 202 alusel kriminaalmenetluse lõpetamise puhul. Kriminaalasjas, kus tegemist on esmakordse kriminaalkorras karistatava õigusrikkumisega, teise astme kuriteoga, kus kahtlustatava süü ei ole suur ning puudub ka avalik menetlushuvi, ei ole vajalik isiku kriminaalkorra karistamine. Kriminaalkaristus ei lahenda kahtlustatava probleeme, mis puudutavad konfliktiolukordades emotsioonide juhtimist. XXXit on võimalik mõjutada edaspidiselt õiguskülekale käitumisele, määrares talle kohustusi kriminaalasja lõpetamisel.

Prokuratuuri hinnangul on XXXi puhul tegemist isikuga, kellele on vaja pakkuda ärakuulamist ja nõustamist seoses vägivaldsest käitumisest loobumisega ning teadmisi ja oskusi sellise käitumise ennetamiseks. XXX on läbima vaimse tervise-, kriisi- ja kogemusnõustamise nõustaja XXX ning

võtma kohustuse mitte viibida XXXe elukohas aadressil XXX, XXX, XXX vald, Saare maakond ning läheneda sellele lähemale kui 100 meetrit.

Kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud KrMS § 202 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör kriminaalmenetluse oma määrusega.

Seega lähtudes *ultima ratio* põhimõttest ei ole XXXi kriminaalkorras kohtulik karistamine vältimatult vajalik ning tema õiguskäitumisele suunamine on võimalik saavutada ka muude vahenditega kui avaliku karistamisega so kriminaalmenetluse lõpetamisega KrMS § 202 alusel.

Kriminaalmenetluse lõpetamisel määratavate kohustuste eesmärk on motiveerida kahtlustatavat tulevikus korrektselt käituma. Prokuratuuri hinnangul käesoleva määrusega määratavad kohustused on piisavad mõjutamaks kahtlustatavat uusi kuritegusid tulevikus mitte toime panema.

Juhindudes KrMS § 202 lg 1, 2, 3 ja 7 ning § 206, ringkonnaprokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24274050133 menetlus;
2. Kohustada XXXit:
 - 2.1 Mitte toime panema teise inimese tervise kahjustamist, samuti mitte toime panema valu tekitavat kehalist väärkohtlemist alates käesoleva määruse allkirjastamisest kuni 31.12.2024. **Kohustuse tähtaeg 31.12.2024.** Nimetatud nõude eiramine toob kaasa käesoleva kriminaalasja menetluse viivitamatu uuendamise.
 - 2.2 Lähima vaimse tervise-, kriisi- ja kogemusnõustamine, milleks võtta ühendust Eneseteadvus OÜ nõustaja XXX (tel: XXX, e-mail: eneseteadvus@gmail.com, FB: Eneseteadvus või skype: Eneseteadvus), leppides nõustajaga kokku nõustamise tegevuskava. Nõustamine toimub vastavalt nõustaja ettekirjutustele ja tegevuskavale, nii telefoni teel kui nõustajaga kohtudes. Nõustamine lõpetatakse nõustaja kinnituse alusel. Omaalgatuslik nõustamisest loobumine loetakse käesoleva kohustuse rikkumiseks. Kohustuse täitmise **tähtaeg on 31.12.2024.** Kokkuvõtte nõustamisest edastab prokuratuurile Eneseteadvus OÜ.
 - 2.3 Kirjutama kannatanule vabanduskirja ning see tuua prokuratuurile, kust see antakse üle kannatanule. **Kohustuse täitmise tähtajaks määrata 31.12.2024.**
 - 2.4 järgima lähenemiskeeldu kannatanu suhtes 1 (üks) aasta jooksul, mille kohaselt ei tohi XXX läheneda XXXe elukohale XXX, XXX, XXX vald, Saare maakond lähemale kui 100 meetrit. **Kohustuse täitmise tähtaeg on 05.06.2025.** Nimetatud nõude eiramine toob kaasa käesoleva kriminaalasja menetluse viivitamatu uuendamise.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei ole;
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: ei ole;
5. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: ei ole;
6. Kriminaalmenetluse kulud: ei ole;
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kahtlustatavale ja kannatanule.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Lääne Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lossi 4a, Kuressaare. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab;

9. Kannatanul on õigus KrMS § 207 lõike 3 alusel esitada kaebus Riigiprokuratuurile põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul.
10. Käesoleva määruse koopia saata teadmiseks Eneseteadvus OÜ-le ja Tervisekassale.

Rainer Amur

Olen punktis 2 nimetatud kohustustega nõus: _____
(nimi ja allkiri)

Olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse kätte saanud: _____
(kuupäev ja allkiri)

Olen nõus, et prokuratuur ja tervishoiu teenust osutav asutus vahetavad omavahel mind puudutavat infot sh terviseinfot, mis on vajalik kriminaalmenetluse lõpetamiseks seatud kohustuste täitmise kontrollimiseks. Saan aru, et määruses nimetatud kohustuste täitmata jätmise korral kriminaalmenetlus uuendatakse _____
(nimi ja allkiri)

NB! Kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud KrMS § 202 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör kriminaalmenetluse KrMS § 202 lg 7 alusel.

Käesoleva kohustuse täitmine ei välista teo tagajärjel kaudselt kahju saanud isikute poolt varaliste nõuete esitamist teo toimepanija vastu, mh on Tervisekassal õigus välja nõuda tervisekassa poolt hüvitatud kannatanute ravikindlustushüvitised.